

Com a Cambridge

En un article a l'ARA ("Com a Copenhaguen?", 18 de setembre passat), l'exconseller d'Universitats Andreu Mas-Colell recuperava una idea que havia circulat recentment, i que una universitat catalana ha aplicat (encara que amb un èxit discret): elegir el rector de la universitat a partir d'un procés de recerca internacional dels possibles candidats.

Fa uns quants anys, el primer govern Mas va intentar promoure una reforma en profunditat de les universitats catalanes. Sota la bandera de la "millora de la governança" de les universitats, es promovia la incorporació de lògiques de gestió empresarial, de desautorització de la noció d'autonomia universitària, i de descrèdit dels procediments d'elecció de rectors vigents al nostre país.

Convé posar al dia els lectors. Avui tenim al nostre país un procediment d'elecció de rectors democràtic... aparentment. Els rectors són elegits per sufragi universal: poden votar-los tots els docents, tots els estudiants i tots els treballadors de l'administració i els serveis. Però el vot no és igual: no té el mateix valor el vot d'un professor, d'un administratiu o d'un alumne. Siguem precisos: el vot del conjunt de professors numeraris val, per mandat legal, el 51% del total. Encara que

voti un sol catedràtic: encara que només voti el candidat a rector (i caldria esperar que es voti a ell mateix...), aquest únic vot valdrà més que el total de vots dels centenars de treballadors, dels milers de docents no permanents o les desenes de milers de vots dels estudiants.

En altres paraules: la representació política no és bona, perquè falla el principi d'igualtat de vot ("una persona, un vot"); però el procediment electoral garanteix que l'elecció sigui precedida d'un ampli debat; que les candidatures hagin de fer un esforç d'aproximació a tots els col·lectius de la universitat, i que hagin d'explicitar uns programes amb propostes de gestió de la problemàtica universitària, cosa que fa que el procés de debat previ sigui d'alta qualitat i garanteix participació, transparència i possibilitat d'accés als candidats. El debat públic treu l'elecció de rector dels cenacles tancats, de les negociacions a porta tancada entre els grups polítics dirigents. I així es donen instruments a la comunitat universitària per assegurar una bona *responsiveness* de qui resulti elegit (o elegida).

La selecció de candidats per mecanismes de *head hunting* es va introduir als Estats Units, i allà ha donat resultats força bons. Però els Estats Units es caracteritzen per diverses coses que fan que sigui un context molt diferent de l'europeu i, en particular, del català: un mateix idioma; unes mateixes mentalitats; un àmbit d'extremada competitivitat entre universitats; una absoluta autonomia de funcionament, on

MARGARITA ARBOIX

RECTORA
DE LA
UNIVERSITAT
AUTÒNOMA
DE BARCELONA

la mobilitat dels estudiants no és un condicionant per a la tria dels estudis, i on els elevats pressupostos disponibles faciliten les decisions de l'equip rectoral.

Col·locar a les nostres universitats un professor danès, o alemany, o italià, al capdavant d'una universitat catalana voldria dir que primer hauria d'entendre com funcionen les autoritats locals, autonòmiques i estatals del país; ser capaç d'entendre's amb els diferents grups i categories contractuals que tenim; administrar uns pressupostos significativament baixos (de mitjana, entre la meitat i els dos terços dels que avui tenen les universitats equivalents europees); habitar-se a la incertesa pressupostària o a les inestabilitats dels corresponents governs; saber gestionar el fet de dependre a la vegada del govern central i del govern de la Generalitat, etc.

Diguem les coses com són: les universitats públiques catalanes hem viscut, només en els 16 anys del segle XXI, sota quatre esquemes de dependència governamental diferents; tres marcs normatius canviants. Hem hagut de resistir decisions governamentals de retallades pressupostàries adoptades d'un dia per l'altre i sense previ avis (per exemple, 65 milions d'un pressupost de 350 milions, en el cas de la UAB). I les universitats catalanes ens hem comportat de manera rigorosa i responsable, fent front a aquestes retallades sense reduir els serveis prestats als ciutadans i sense recórrer als mecanismes legals de defensa que la

normativa vigent ens permetria (en canvi, universitats madrilenyes van recórrer contra retallades similars davant dels tribunals i la Comunitat de Madrid ha perdut totes les sentències dictades, cosa que li està representant haver d'abonar a les seves universitats més de 300 milions d'euros).

Les universitats catalanes no necessitem que ens revisin la nostra "governança" amb idees genials. En tindriem prou que ens deixessin fer la nostra feina, amb autonomia, passant tots els controls i avaluacions necessaris; amb un complet rendiment de comptes; que se'ns mantingui un marc pressupostari estable (i si es pogués millorar, com han fet a França, a Alemanya, a la Gran Bretanya..., encara millor), i que no es toqui el marc legislatiu durant una llarga temporada. No ens calen experiments: el que cal és treballar amb rigor i serietat, i deixar a les universitats fer la seva feina. Quan tots els rànquings internacionals assenyalen que les universitats catalanes van a primera fila del conjunt de les universitats espanyoles, i quan la UAB, per exemple, destaca significativament dins del conjunt de les universitats de menys de 50 anys d'arreu del món, potser seria millor deixar que l'autonomia universitària promoció la qualitat i el talent.

**Avui al nostre país
tenim un procediment
d'elecció de rectors
democràtic...
aparentment**

**Les universitats públiques
catalanes hem viscut,
en 16 anys, sota quatre
esquemes de dependència
governamental diferents**